

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: **szerdán és szombaton.**

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Félévre . . . 3 — —
 Negyedévre . . . 1 — 50 —
 Egy hóra . . . — 50 —
 Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:
 PÉCSÉTT, Széchenyi-tér 12-ik szám
 (Nadosy-féle ház)
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó fölszó-
 lalások intézendők.

Szerkesztői iroda:
 PÉCSÉTT, Széchenyi-tér 12-ik szám,
 hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény
 intézendő.
 —
 Kéziratok vissza nem adának
 —
Hirdetések
 a kiadóhivatalban vétetnek föl
 Előfizetések elfogadotának még
 valamennyi könyvkereske-
 dében.

Egyes számok kaphatók:

Weldinger N. utóda Domjan I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Engel Lajos (fő-utca), Hochrein Jozsef és fia (Széchenyi-tér) 88hm Mano (fő-utca), papir- és könyvkereskedéseiben
 Mind ezen helyeken előfizetések is elfogadotának.

A hozomány.*)

(L-r.) Hozomány! — ez az édes szó, mely bologdító reményt ad az eladódott ifjunak; — hozomány! — ez a keserű szó, mely a szegény családpapát megfosztja azon reménytől, hogy nyakára nőtt leányait férjhez adhatja. Nagyon sok a támadója s a védője is viszont a hozomány létjogosultságának.

A legjobban pellengére állítja a hozományt Laboulaye Ede francia író, ki így ír arról egyik kitünő munkájában: „Vajjon a fiat l ember, a házasulandó szerető fizetést érdemel-e azon elhatározásért, hogy egy szeretetreméltó hölgyet, kinek szemlélete majdnem túlvilági gyönyörködötésére szolgál s a ki ép oly szép, a mily jó, nőül vegyen? Nem-e a lehelyesebb az, ha a házaságnak szeretet képezi kuforrását, s ha azt ismételtetik a házasok egymásnak, hogy szeretetből választották egymást? Hozza mindenki szívet hozományul — s hiszem is, hogy egy szabad, fiatal és nemesszívű nemzedék más hozományt nem fog ismerni. Akkor nem lesz többé üzlet a házasság; akár gazdag, akár szegény a menyasszony, biztos a felől, hogy szeretetik, még pedig saját magáért és nem pénzéért; az atya, ki félve igéri oda leánya kezét, nem félhet legalább akkor, hogy nemtelen özerkedőnek kezébe adja.”

Súlyosak az itt fölhozott vádák, de még sem oly súlyosak, hogy ellenbizonyítékokkal meg ne lehetne dönteni.

Mindenekelőtt igaz-e az, hogy a nő részéről csak azért adatik hozomány, hogy

* Közlöljük az érdekes vitatást, a nélkül, hogy mindenben megegyeznénk a cikkíróval. A szerk.

avval egyszerűen férjének pénzvágyát elégitse ki?

A ki ezen véleményen van, nagyon helytelenül ítél, mert bizony a hozomány daczára a férfi házassága után igen sokszor rosszabbul van pénz dolgában, mint azelőtt. Ennek magyarázata pedig igen egyszerű. Tegyük föl, hogy egy 1200 frt fizetést húzó fiatalember nőül vesz egy 10.000 frt hozományval bíró nőt. A házasság által létrejövő közös háztartás a jövedelmek közös használatát vonja maga után: a férfi 1200 frtos fizetése a hozomány kamataival szaporodik tehát, mi 5 százalékkal évi 500 frtot tesz, s így az összjövdelem 1700 frtra rüg. Már most melyik előnyösebb: 1200 frt egy személynek, vagy 1700 frt két sőt több (mert hát a gyerek is enni kér) személynek használatára? Kétségkívül az előbbi. — Tegyük föl most, hogy nincs hozomány. Hány férfi van, ki 5—600 frt fizetéssel kénytelen beérni akkor, midőn elérte már a házasulandók korát s csak a messze jövőben várhatja jövedelmének szaporodását; már most az ilyen vagy örökös aggregéységre volna kárhóztatva, vagy pedig csak akkor nőszülhetne, midőn már ősz fűttökkel, vagy kopasz fejjel ékeskedik. Ez az a Laboulaye úr által leirt ideális állapot? — A szerelemből bizony megélni nem lehet, bármily csillogó szeme, koráll ajkai stb. is vannak a választottoknak.

A hozomány oly intézmény, mely a jelenlegi — megengedjük, hogy nagyon nyomoroságos — társadalmi állapotból folyik; a férfi nem minden alap nélkül keresheti a hozományt, mint olyat, mely a há-

zasság által létrejövő nagyobb költségeket van hivatva legalább némileg fedezni. Akárhányszor meg épen megkövetelhető a hozomány, tudni illik az olyan nőknél, kiknek nevelésük épen nem házias, kik a fényre és pompára, a külső megjelenés díszére vannak szoktatva, mert nagyon furcsa dolog volna kivánni a férfitől, hogy a házasság után anyagi szükséggel küzdjön csak azért, hogy neje társadalmi állásukhoz képest, vagy azon fölül is ruházkodjék és mulasson.

Az esetben természetesen nem mutat szép vonásra a hozomány követelése, midőn a férfi elegendő jövedelemmel bír a házasság terheinek elviselésére s csak a hozomány hiánya tartja vissza attól, hogy egy előtte máskülönbén kedvelt nővel házasságra lépjen.

Okvetetlenül szükséges azonban a hozomány akkor, midőn a férfi anyagi viszonyai egyáltalában nem engedik meg, hogy hozomány nélküli nőt vegyen el. Láttuk tehát, hogy a hozomány sok esetben szükséges, legtöbb esetben pedig méltányos dolog, s ez már eléggé bizonyítja jogosultságát.

Van azonban a vádnak még egy másik pontja is a hozomány ellen, mely ugyan csak a hozomány következményein alapulva akar ellene bizonyítani, de megérdemli mégis, hogy vele foglalkozzunk. Azon állítás u. i., hogy a hozomány életbenléténél nem biztosak a házaselek arról, miszerint a kölcsönös szeretet hozta őket össze és a hozomány intézményének megszűnésével meg fog szünni az u. n. érdekház-

A „Pécsi Figyelő“ tárczája.

Leánypolitika.

— Irtá: Kugler Nándor. —

Ida kisasszony szorgalmasan varr.

Füléje hajol a kicsiny zakatoló szőrnyetegnek és fáradhatatlanul hajtja lábaival a gép hajtókerékét, míg kezei ügyesen, szakértelemmel tartják, rakják, fordítják, igazítják a fehér gyolcsot, melyből hogy mi készül, azt csak ő maga tudni megmondani.

Egy világrét föl nem emelné a fejét, mert akkor szeméi találkoznának valakivel, melyek keresve keresik övéit és a melyek égő vágygyal tapadnak alakjára, tüde, fiatal arczára.

Pedig az a valaki közel ül hozzá, annyira közel, hogy néha, mikor Ida kisasszony, úgy munkaközben, bizonyára szándéktalanul a kezefejével, avagy könyökével hozzáér, sajátosság: mintha villanszikkra ugrónék át egyik meleg testből a másikba, mind a kettő, Ida kisasszony, meg az a valaki is, összerenzen.

Ezenfölül Ida kisasszony arca ilyenkor bíborszínt vált, annak a valakinek az arczán pedig ragyogó mosoly fut végig, mintha valami fölséges, végtelen valami, talán boldogság érte volna és mintha ez a véletlen jogot adna neki, avagy fölbátorítaná, még közelebb hajol a szomszédnőjéhez és a fülébe suttog.

Hogy miért suttog, ő maga sem tudja. Mondhatná fűnhangon is, mert az, a kibehez szavait intézi, legföljebb ha jobban megértené, más meg ugyan ki hallaná?

Ajtó, ablak csukva. A mama, az künn szorgoskodik valahol a konyhán, vagy egyébült; az meg nem hallja. Az a kis hónapos rózsza, mely az ablakból kíváncsian dugja föl illatost, kecses fejecskéjét, megörizné jól a titkot, még az az aranyos napsugár, mely végig nyaldossa, csókossza, még az sem lenné el titkát. Ida kisasszony maga pedig legkevésbé árulná el.

Hát ugyan miért sugdos olyanokat néha, a mi nyiló rózsákat varázsol az Ida kisasszony arczára?

Nem szép attól a valakitől, bizonyára nem szép, sőt illetlen is, mert ime, most is, mintha Ida kisasszony kezeckéi reszketnének és sehogy

sem tudják a fehér vásznak kellőképen a varrógép hegyes tűskéje alá igazítani.

Az a valaki végtelen örül ennek. Nem hogy segítene, hanem kárörvendő, bosszantó mosolylyal nézi a kis pille vergődését s a hegyébe még újból süg neki valamit a fülébe, a miért aztán Ida kisasszony úgy féloldalt, de világos haraggal néz rá, hogy az pillanatra ijedtnék látszik.

De csak pillanatra, mert mindjárt utána ugyanazzal a bosszantó mosolylyal fölkel és — minő vakmerőség — a kezével végig simit Ida kisasszony fényes, sürt barna haján.

A szegény áldozat ezt is eltűri; még a fejét sem meri odább húzni, csak mikor ez a bizonyára impertuens bizalmasság ismétlődik, mondja neki, akkor is kicsit félve és halkán: — Bizony helyesebben cselekednék, ha nem beszélne olyan bolondokat.

Hanem nagyon csalódott, ha ezzel akarta jótánni a dolgot, mert az a valaki most már nem is halkkál, hanem egész fűnhangon mondja:

— Azért mégis szeretem magát, kis Idácska és hallgatni még sem fogok. Hacsak boldogság-

ság, teljesen független a hozomány életben lététől vagy nem lététől.

Vajjon a hozomány általános megszüntetésénél nem vehet-e el egy férfi csak azért egy leányt, mert az annak jutó örökségre számít? Biztos lehet-e egyáltalában a vagyonos szülőnek lánya, hogy szeretetből kéri őt nőül és nem azért, mert szülőinek vagyona lebeg völgyénekek szemei előtt? Aztán hány meg hány érdek van, mely a férfit valamely leány elvételére ösztönözheti. De fordítsuk meg a dolgot s kérdjük, hogy a férfi biztos lehet-e a felől, hogy választottja csak az ő kedvéért és nem jövedelme kedvéért hajlandó vele házassági összekötésbe lépni? Egyáltalában nem. Vagy tán a kölcsönös szeretetnek elég bizonyítéka az, ha a férfi nem érdekből vesz el valamely nőt s nem vizsgolt? A férfit pedig csak nem akarnók szintén megfosztani az ő hozományától, t. i. a keresményétől. Hisz ez teljesen abszurd dolog volna.

Vegyük föl végre azt az esetet, hogy a férfit a hozomány adóssága törlesztése vagy nagyobb fényűzés kifejtése végett keresi. Ez esetben olyan nagyon bizonyos volna az, hogy a férfi nem szeretetből vette el nejét; bizonyos volna az, hogy őt kizárólag a pénz vonzotta a házasság köteleibe? Szerintem egyáltalában nem, mert hisz az ily férfi találhat magának oly házastársat is, ki nemcsak hogy elegendő hozományait rendelkezik, hanem a mellett szeretetét is bírja.

Nem állhat fenn tehát a hozomány elleni azon vádpont sem, mintha az alapját képezné az érdekházasságoknak, alapját a házastársak közötti szeretet hiányának. El kell ismernünk ennél fogva, hogy a hozomány oly intézmény, melyet jelenlegi társadalmi viszonyaink tökéletesen igazolnak.

A Mecesek és Tettyé-szépítő egyesület kérdéséhez.

Tekintetes szerkesztő úr!

Engedje meg, hogy becses lapja és a Pécs legutóbbi számában az alakuló Mecesek-egyesületet érdeklő közleményekre becses lapjában és együttesen válaszoljak.

Megfoghatatlan előttem, hogy Requinny Géza és Németh Béla urak — kik közül különösen az utóbbi — előttem is, de közleményeikben

nak nem tartja azt, a mit maga iránt érezek. Nos?

Kis Idácska azonban nem felel. Még jobban a munkája fölé hajol és mintha csak az édes mindennapi kenyéréért tenné, oly sebesen pörgeti a kereket, oly gyorsan motoskál a kezével a lármás, hangos kis szőnyeicskén.

De nem igeu soká. Az alkony leszáll lassan lassan és sötét árnyat fest a szobácskára. A kicsiny rózsácska ott az ablakon hiába nyujtogatja nyakát a távozó napsugár után. Hütelien lett hozzá. Szébb világreszen más viragnak kedvesedik.

Ida kisasszony egy pillantást vet az ablak felé, aztán megállítja a gépét. Csipke, fodor, vászon, czérna egy gomolyba kerül.

Főlkelt.

Az a valaki lángoló szemeivel a lelke mélyéig látszik nézni, melyek előtt Ida kisasszony lelti a szemét, de a csukott pillák alól is meglátja annak a valakinek a tárt karjait és pillanatilag mintha oda akarva borulni arra a hatalmas, erős férfikebelre, a másik pillanatban erre az alig észrevehető mozdulatra az a kitarít kar

mindketten határozottan oda nyilatkoztak, hogy nettólik szerint is ez a homályosan jelzett irányú Tettyé-Mecsek-egyesület létesítése csakugyan kívánatos volna s mégis oly kiméletlenül támadják meg a kezdeményezést és ép azon időben, midőn az egyesület legközelebb áll megalakulási sahoz. — Ezt, igeu tisztelt uraim — őszintén és nyíltan kijelentem — nem vártam, s nem számítottam erre különösen az önök részéről oly nagy garral hangoztatott és kilátásba helyezett támogatás kijelentése után.

Ha a kérdéses alapszabálytervezet mint pályamű lett volna megírásba cseljából öök elé terjesztve, még az esetben sem tartottam volna czéllirányosnak: oly kiméletlen kritikát bocsátani a nyilvánosság elé, mert az olvasó nem mindig ismeri az író és így könnyen megtárhozható. Lássák uraim! én nem tartózkodom e helyütt sem kijelenteni, hogy nem is volt számdék kifogastalan és hozza nem szólható alapszabályt bocsátani a nagyközönség elé; mert igeu jól tudom, hogy ahhoz meg igeu — de igeu sokan jogosítottak hozzázömni, s csakis a kölcsönös fölvilágosít eszmécsere és véleménynyilvánítás után leendő a legheylesebb megismerés és elfogadva Ezért az alapszabálytervezetet is akkép nyomattam, hogy mindenki — még azok is, kik nem akarnak az egyesület tagjai lenni, de jószándékú támogatókat megvonni nem akarják — ugyanarra a papírra véleményüket reá írassak és ha az alakuló közgyűlésen részt venni vonakodnának, azt egyszerűen beküldhesek.

Szóval az én számdék csak az volt: azt az egyesületet megteremtteni, melyet minden jó érzésű és varosa érdekű szívem hordó polgár (mint közleményekben önök is állítottak) oly rég óhajtott és szűkségli.

Uraim! önök főnnakadnak azon, hogy mért vettem föl az egyesület címébe a Tettyét? Jóllehet elmondani lehet igeu sokat, de megírni sok alkalommal — az ügy érdekében — nem szabad; mégis, hogy oly korlátolt föl fogásúnak ne tartassam, mint a fölylennek a czikkirő urak közleményeikben fölytűntetni akartak — megmondom azt is: mert azt óhajtottam elérni, hogy kik a Tettyét kedvelik, az igeu nek azokat is megnyerjem; kik pedig a Mecsekért rajongnak, azok se maradjanak vissza. Hogy az alapszabálytervezetbe miért nem lett kitéve, hogy kik lehetnek tagjai az egyesületnek? erre, valamint a többi támdadásokra is igeu egyszerű a felelet: mert arra számítottam, hogy az egész város tagja lesz; s legyenek meggyőződve uraim, hogy igeu virágzó csak akkor fog az egyesület, ha a legalsóbb népszlat is meg lesz az eszmének nyerve és ez is támogatni fogja törekvésűnk, mert mi hasztalan szépítünk, ha a nép nem fogja azt megbecsülni.

Még az is szemet szűrt az egyik czikkirőnk, hogy a hatóságok és a néppel gyakrabban érintkező hivatalok főnökeit és a községek főb elöljáróit a választmányba fölvettem, már pedig

összecsukódik. A kis madárka fogva van benne. Egy ideig vergődik, szabadulni igyekszik belőle, de aztán belátja a tehetetlenségét. Megadja magát, de mind a két kezét arzara emeli és csak az ujjai közül néz föl azarkarara.

Ez a zsarnok azonban szelid erőszakkal húzza le a kezeit onnan és ekkor a madárka mintha meg akarja szólalni.

— Kiáltani akar? — kérdi a zsarnok. — Kiáltson, ki hallja? Hatalmamban van. Itt tartom fogva a karjaim között, magamhoz szoritom, ajkát esőkkel zárom le. Kiált? Érzem arzera melegét, kicsiny szive sebes dobbanását, kiért dobog? — Értém?

Ida kisasszony furfangosan mondja neki: — Ha elbocsát, megmondom!

Amaz nem hisz neki. Mosolyogva rizza a fejét és mosolyogva, hogy ajkai közül fényesen világol ki a fehér fogor — mondja:

— Nem éreszem, epenséggel nem bocsátom el. Addig tartom itt, míg meg nem mondja, es ha anyja jó vagy akarmelyik szomszéd, még akkor sem bocsátom. Hadd lássák itt, hadd szegyelje magát, hogy a Laki Pista karján függ, ki édes esőkját szívja, szerelmese —

elhíheti uram, hogy ez igeu rendű van és ennek is megvan a maga oka. De különben is lehetségesnek tartana czikkirő úr, hogy valamely közsé területén akár szépítő, akár más közhasznú szempontból is annak tudta és beleegyezése nélkül bárki is működhessek? Én nem. Es azt hiszi: nem ezírányosabb, midőn az egyesület törekvéséről a hatóságok fejei személyes meggyőződést szereznek és azzal együtt működnek, mint ha hátuk mögött tervezetnek és csak aztán kéri fölük annak végrehajtására az engedélyt? Én azt gondolom igeu.

Végül még csak egyet óhajtok tekintetes Németh Béla ügyvéd úr közleményére megjegyezni és ez az: ha az alakítóadó egyesület érdekében kibocsátott fölyhívasom alkalomával arról, mit ő nekem a fölyhívas megjelenése után mondott — ugyanis, hogy egy ily egyesület létrehozása érdekében kibocsátandó fölyhíras nála szintén megírva az asztalfőkban van és ép most számdékkozott ő is azt közé tenni — tudomasom lett volna, mar csak azon szempontból is, mert a megpendített eszmet tiszta meggyőződésből tettem magamévá: azt a keveset sem tettem volna, mint a menyit eddig tettem és ép azért csak köszönettel tartozom azon idejekorán tudomasomra hozott becses figyelmzetetésért, hogy az egyesületnek nem válik hasznára, ha a kezdeményezés a városházaról indul ki. Igy legalább alkalmat nyujtott arról, hogy Tekinteteségűkhöz, kinek személye iránt — igeu jól tudom — az egész város a legnagyobb rokonszennvel viseltetik — a legnagyobb bizalommal és reményvel forduljak azon őszinte kérelemmel, hogy legyen kegyes általban elismert befolyásával az egyesület kezdeményezését kezeibe venni és azt ismert népszerűségével és tapintatával dűlőre vinni. — Arról biztosíthatom, hogy ezen igeu illetőleg működésében ittőró társunk tekinthet s ennek igazolásai eddigi adataimat, terveimet és gyűjtéseimet az ügy érdekében a legnagyobb örömmel eszennel rendelkezésre is bocsátom.

Pécs, 1890. október 29-én.

Tisztelettel
Vaszarj Gyula.

H I R E K.

— (A novemberi előléptetések.)

Az 52 ik gyalogezredben a következő előléptetések történtek. Előléptettettek: őrnagygyá D o m a c János I. oszt. százados; első oszt. századosa K a s a i Imre II. oszt. száz.; II. oszt. századosa A l v i a n János főhadnagy; főhadnagyká L i e b e Vilmos és S e y l l e r Károly hadnagyok; hadnaggya S e y l l e r Richard hadapródistsz helyettes. A 10-ik huszárezrednél: S z a l a t s y Sándor és H o r v á t h László hadnagyk főhadnagyká, K a l o s s a Géza hadapródistsz helyettes hadnaggya léptettett elő. — A 19 ik honvéd-gyalogezrednél S z u c h y

— S aztan? — kérdezte a fogoly hamisan hunyoritva a szemével.

— Aztán — aztán kompromittáltam. Enyém lesz, ha akar, ha nem.

Ida kisasszony összetette a kezeit és ártatlan, édes pillantással könyörgött neki.

— S maga engem kompromittálna?

Amaz habozott egy ideig. Hosszan, némán nézett a karján nyugvó leány före.

— Nem, nem tenném. Ime, elbocsátom. Menjén. Nos — miért nem megy? — kérdezte, hogy a leány csak nem akart mozdulni. — Anyja lépteit hallom, niucs egyedül, meglátják, menjén hat édes Ida — mondja a férfi mindinkább növekvő aggodalommal — itt találjak. Hat mit akar? — kérdezte, midőn még mindig nem kapott feleletet.

Ida kisasszony odatámasztotta a fejét Pista mellére, lecsukta a szemét és aztán teitetett naivitással, halk, csendes hangján mondja a férfinak:

— Meggondoltam a dolgot Pista; nem bánom — kompromittáltam.

Ágoston alezredes ezredessé, Herczeg Miklós, Keler Géza, Mészáros Lajos, Balla Gábor II. oszt. századosok I. oszt. századosokká, Mayer Frigyes hadnagy főhadnaggyá, Váry Elemér, Edvy Gyula, Zöld Mór hadapród-tiszthelyettesek hadnagyokká; a 8-ik honvédszázadrezdnél Lősch István és Milodánovics Simon főhadnagyk századosokká, Világi Márton hadnagy főhadnaggyá, Mérey Árpád és Boggyay Kornél hadapród-tiszthelyettesek hadnagyokká léptették elő. — Áthelyezettek: Zeravica Antal tiszthelyettes hadnagy ranggal az 52-ik gy.-ezredtől az 51-ik gy.-ezredhez, Henzel János hadnagy az 52-ik gy.-ezredtől a 65-ikhez, Strohvach Ágoston számvevő őrmester a 10-ik huszárezredtől számvevő hadnagy ranggal a tüzérséghez.

— **(Az új gyalogsági kaszárnya)** kedden fogadta be lakót, a mikor az 52-ik ezrednek első zászlóalja teljesen és a 4-ik zászlóalja egy százada, a 13-ik foglalta el új helyét a fágas laktanyában. A Lítke-kaszárnyában maradt a 16-ik század, a régi Krajczár és a Mayer-kaszárnyában egy-egy század, a Nádaszy féle és a sörház laktanya kedd óta üresen áll.

— **(A vízvezeték a létesítés felé.)** Magán úton nyert értesülés szerint a földművelésügyi minisztérium, melynek a vízvezeték ügyekben eljáró szakosztályához küldettek föl a pécsi vízvezeték tervek föllbírálását végett, már határozott, hogy melyik tervet fogja ajánlani a városnak. A minisztérium a három terv közül Zellerin Mátyas B. tervét találta legalkalmasabbnak, tehát ugyanazt, mely az itteni szakértők nagy részének is, meg az építész-mérnökök egyesületének is leginkább megnyerte elismerését. A minisztérium eddig még nem küldte le a föllbírálatról szóló rendeletét, de mint halljuk, ez legközelebb ide fog érkezni s így a város végre valahára határozhat a vízvezeték dolgában.

— **(A püspök adománya.)** Dulánszky Nándor dr. megyei püspök, a pécsi gyüleget mekényra, a napokban 100 forintot adományozott a jogakadémiai hallgatók segélyegyesületének. — **(Kossuth Lajos egészségügyi állapota.)** Thaly Kálmán, országgyűlési képviselő e hó 17-én Turinba érkezett Kossuth látogatására. Thaly 17-én este tizen, 18-án pedig ebédre is hivatalos volt Kossuthhoz. Beuymásáról levelet írt egy barátjának. „Debreczen” közölte a levelet, melyből a következőköt veszzük: „Kossuth igen jó egészségben, élénk, piros színben van; a havasi vidékeken töltött nyaralás nagyon jól tett neki. Hangja elbűvölő; nagy két szemei oly ifjú szinte csodás tüzből tündökölnek, hogy ez a kortól kissé már görnyedő vállaihoz, 88 évesen nagyon meglepő. Ebéd után átjöttünk Rakóczy erélyeimet (közti „Rodostó” munkámat) örömmel fogadta, nagy ügy érdekelte nézte meg Ghazi Ozmán pasa, Kollman és Freund (Mahmud Hamdi pasa) tőlük kapott s magammal ő neki megmutattam elhozottak fotografait. A két többi honvédtiszt volt azelőtt, Kossuth őket jól ismerte. A pleznai hősről pedig nagy rokonszúval nyilatkozott. „Iratat” folytatásáról is beszél; mutatta készülő kéziratát, de pauszakodott, hogy nagyon érzi már az öregsége terhet; nehezen megy a munka, (amár még szemlélve nélkül dolgozik.) Mindazáltal a már hirdetett 3 újabb kötetet befejezni most már becsületbeli kötelességének tekintti.

— **(A pécsi ügyvédi kamara)** közli, hogy dr. Székely Ede pécsi lakos ügyvéd és dr. Müller János pécsi lakos ügyvéd a kamara lajstromába folytatól foglvetéet; továbbá, hogy Kiss László volt bölcskei ügyvéd a m. kir. Kuria által helyben hagyott fogyelemi bírósági ítélet folytán, ismeretlen helyre való távozása miatt, — Gözsy Ferenc szegszárdi ügyvéd pedig elhallozása folytán a kamara lajstromából kitöröllettek, s az többi-nak irodája részére László Lajos szegszárdi ügyvéd rendeltetett ki gondnokul.

— **(A dunántúli közművelődési egyesület kérdéséhez)** szóló rópiratot becsajtott közze Harmas Zoltan, a „Pápai-vidéki közművelődési egyesület” titkára. E mű-

vecsében a szerző a Dunántúli országgyűlési képviselőinek május hóban tartott értekezésekkel határozatából kiindulva, hogy a „Dunántúli közművelődési egyesület” megalakítása immár szükségé vált, kellő alaposággal fejtegeti a magyar nyelv és kultúra teresztésének szükségességét s a kivándorlási ügyet összekapcsolva a telepítés kérdésével. Ezenkívül felsorolja eszméit, melyek szerint a kívánt célt legkönnyebben lehetne elérni. — A rópirat megrendelhető a „Pápai Lapok” kiadóhivatalánál; ára 25 kr.

— **(Fonográf-előadások.)** Valentin Ottó könyv- és zeneműkereskedő közvetítése folytán Simon Coriolan fonográf-ügynök holnap vasárnap s azután még hétfő és kedden Edison fonografját fogja bemutatni a jelen század e nagy vívmánya iránt érdeklődő közönségnek. A gép, melyet Simou ide hoz, egyike a legjobban szerkesztetteknek, mely alítólag tükéteesebb a már egy ízben itt bemutatott gépnél. Ez a fonográf is produkál mindenféle zenedarabokat, egész zenekarok játékát, zongoraversenyeket s más érdekes beszédek, melyeket a gép kiváló művészeketől és egyénektől vett föl. Az előadások a nögyelet helyiségében délelőtt 9 óratól déli 1 óráig s délután 3-tól 6-ig tartanak. Jegyek előre válthatók Valentin Ottó könyvkereskedőnél.

— **(A pécsi atletikai club)** szombaton tartott választmányi ülésében elhatározta, hogy a club műveztőt szerződött és az erre vonatkozó pályázati hirdetést a szaklapokba el is küldték. A műveztőtől megkívánatik, hogy a kard- és törvivas oktatására képesített és a tornaszabtatban jártas legyen. A boxvívásban jártasnak előnyben fognak részesülni. A működési idő 1891. márczius végeig tart, a pályázati határidő pedig í. é. november végével jár le. — A gyakorlatokra nézve megállapították, hogy kedden és szombaton a kardvivas, esztőtörtőn pedig a törvivas lesz napirenden. — Napibiztos állást is szerveztek, a ki a gyakorlatok alatt a föllgyeletet gyakorolja. — Új tagokul fölvették: Mersich Armandot és Kisszondy Józsefet és egyben elhatározták, hogy oly tagok, kik az egyelőből kilépvé, egy év alatt újból belépnek, beiratási díjat meg egyszer nem fizetnek.

— **(Vizsgálat alatt álló körjegyzők.)** A fogyelemi vizsgálat alatt állott Gerjovits József sombereki körjegyző ügyében a belügyminiszter azt az ítéletet hozta, hogy a körjegyző 1800 frtot tartozik a községnek megteríteni, mint a mely összeggel a község megkárosodott. Az ítélet megokolása kiemeli, hogy büntetést azért nem szabott a minisztérium, mert a körjegyző ellen soha a legkisebb panasz sem merült föl; azért csak a község kárának megtérítésére ítéltetett. — Pritz József pécsvárad körjegyzőt a belügyminiszter, az ellene beadott fogyelemi-panasz folytán — föllggesztette aláától. A panasz tárgya az, hogy Pritz valami eszdnél tömegmondokoságot fogadott el, holott ez az ő hivatalos állásával össze nem fér.

— **(A pécsi korcsolyázó egylet)** október hó 26-án tartotta tisztújító közgyűlését, mely alkalommal a tisztikar és választmány követezőköt alakult meg: elnök: Fekete Mihály, alelnök: dr. Kraszay Miklós, igazgató: dr. Kraszay Jenő, titkár: dr. Zöld Sándor, pénztáros: Berecz József, orvos: dr. Johanna Béla. Választmányi tagok: Bartossagh Imréné, Erreth Kálmáné, Fekete Mihályné, Fekete Etelka, Hinka Ilona, Molnár Kálmáné, Nagy Flóra, Oblath Paula, Pinter Terka, Savel Kálmáné, Stankovits Györgyné, Zsolnay Irma; Angyal Béla, Egy Béla, Kobarits János, Kószits Kamill, Krausz Mór, Littke József, Ott Béla, Percel Béla, Sikorszy Tade, Sipőcz István, Stankovits György, Zsolnay Miklós. Számvizsgáló bizottság: Feiler Mihály, Peitler Imre, Valentin Ottó.

— **(A pécsi tűzoltótestület a tűzkárosultaknak.)** A tűzkarosultak javára rendezett tűzoltómulatság rendezésébe folyó hó 25-én ülést tartott, melynek határozatahoz képest a tűzkárosultak javára összesen begyűlt 364 frt 63 król a m. kir. belügyminisztériumhoz 330 frtot küldtek föl, 34 frt 63 cent pedig kiadtak Biczó György szigeti külvárosi tűzkarosultaknak, kinek háza biztosítva nem volt s igen valószínű, hogy egy elmebeteg gyújtotta föl. — A hangverseny jóvedelméhez hozzájárultak még: Dr. Feszli Károly kanonok 10 frt, Otocska Géza 5 frt, dr. Stern Károly 5 frt, dr. Stern Károly

útján N. N. 2 frt, Dömötör Zsigmond nyug. tiszki bíró 2 frt, Pinter József 3 frt.

— **(Kritikus napok.)** Falb tanár, a sokat gúnyolt időjós most adta ki kalendáriumát a jövő évre, s ebben megjövendőli a kritikus napokat, melyeket három osztályba soroz. Első rendű kritikus napok ezek lesznek 1891-ben: szept. 18., okt. 17., márcz. 10., ápr. 8., aug. 19., febr. 9., nov. 16. és máj. 8. A sorrend szerint lesznek a jelölt napok kiválóan vagy kevésbé kritikusak. — Másodrendűek: jan. 10., jul. 21., márcz. 25., decz. 15., jun. 6., ápr. 24., okt. 3., nov. 1., máj. 23. — Harmadrendűek: febr. 23., jun. 22., szept. 3., decz. 31., decz. 1., aug. 4., jan. 25., jul. 6. — Ez évre még három kritikus napot jelölt ki; a legkritikusabb lett volna az okt. 28-adika, a mi azonban nálunk egy kis esztendősen kívül minden bíz nélkül mult el; aztán jönnék november 12. és deczember 12. csak másodrendű válságos napok.

— **(Az új vasút ügye.)** A székszárd-baranyavari vasút engedélyese, Veszter Imre ország. képviselő bemutatta Tolna-és Baranyavármegye választottaiból alakult bizottságnak a nyomjelzést, egy a költséget, mely 3 millió forintot tesz ki. A végrehajtó-bizottság megkezdte ez irányban való működését.

A mai számunkhoz mellékeljük **Schönwald Imre** ékszerész, óras és látszerész látszerészeti osztályának árjegyzékét. Különösen föllíjuk olvasni figyelmét az e szakmában vágó minden cikkek gazdagon felszerelt és pazar fényű elegans rakattar, hol a legutányosabb árakért a szebbnél szebb és jó árak kaphatók.

MŰVÉSZET, IRODALOM.

* **A pécsi „Szt.-Pál-társulat” kiadása.** Az elmúlt héten került ki Feiler Mihály nyomdájából egy újnyi vastag kötet, melyet a pécsi növendékpapság irodalmi köre adott ki. A mű Secondo Franco olasz paedagogus munkája a gyermek-nevelésről is szímel: „Gyakorlati utmutatás a szülők számára gyermekeik keresztény nevelésére.” A művet a növendékpapság fordította le az eredetiből a szerző engedélyével s előszót hozzá dr. Rézbánya: József a „Szt. Pál-társulat” igazgatója írt. A könyv, mint cziméből is kitetszik, a keresztény elvek szerint való gyermek-nevelésről ad alapos és bő tanítást a szülőknek — s ennyi a különben elismert író munkájáról elég ismertetés. A fordítás, a mit a növendékpapság végzett, derek munka, a nyelvezet magyaros és jól gördülő. A könyvet a fordítók Dulánszky püspöknek ajánlották föl.

* **„Klinikai Füzetek”** czim alatt orvosi szakközöny indult meg október hóban. A közöny havonként megjelenő füzetekben előadásokat közöl a gyakorlati orvostan összes ágából. A munkatársak névsorában ott találjuk Schwartz Frigyes dr. pécsi orvosét is. Az első füzet Ángyan Béla dr. egyetemi tanár és kórházi főorvosnak „A cholera indica kör- és gyógytana” czimú cikkét közli. Egy évre 4 frt az előfizetés ár.

* **A aradi vértanuk albumára** hirdet előfizetést Varga Ottó, ki az aradi szobor leleplezése alkalmából Arad sz. kir. város községe és az aradi „Kölcsey Egyesület” megbízásából szerkesztette a kiváló díszmunkát. Az albumból minden példány elfogyott; most a második kiadása van sajtó alatt. „Az aradi vértanuk albuma” méltó akar lenni nagy tárgyához, méltó a kegyelet és hazai művészet legszébb alkotásához, melyet megismert és méltó akar lenni Arad sz. kir. város-hoz, mely a művet kibocsátja. Együttal az alkalmiságon föllemelkedve: maradóan becsre tör, hogy miként tárgya, akként a mű is az igaz hazaszeretet ébresztője, táplálója lehessen. Az aradi vértanuk albuma könnyed, társaszerű modorban, de históriá hüszeggel mondja el mindazt, mi ez eszmekörben minden magyar embert kell hogy érdekeljen. Közbe-közbe egy-egy jeles írótól származó, a tárgyhoz alkalmazkodó költemény teszi változatossá; magát az egész művet

pedig a Petőfi Társaságnak e czélra kihozott és koszoruzott ódája nyitja meg. A szöveget lehetőleg egykoron, egyben-másban szereplők, jó tollak írják: Palágyi, dr. Marczali, Klapka, Vendrei (Aschermann), Degré, dr. Marki, Vadvai, Iváni, Irányi, Szana, Concha, Lukácsi, Barabás, Tiszti, Parez, Lauko stb. Az aradi várbanuk albumának szövegét 40-nél több, csupa eredeti kép, rajz illusztrálja. Legfőbb része Zichy Mihálynak két hatalmas compositója: a mult és a jelen; — Zichy rajzai mellett Mannheimer G., Benczur B., Papp, Jendrassik és más hazai művészek képei díszítik az albumot a m. kir. festészeti mesteriskola köréből. A képeken kívül hozni fog több autográfot Kossuthról, Klapkától, a várbanuk utolsó leveleiből, Bohusné világiosi Naplójából; bemutatja a szobrot és annak részleteit jó fotografikus fólvételekben, nemkülönbön a szobán forgó helyeket eredeti térképekben. A mű kiállítása fényes: hogy beilljék a palotákba és olesó: hogy utat találjon a nemzet minden rétegébe és az iskolákba is. Előfizetés ára az eredetileg 10 livre hirdetés, de 14 nagy nevedről ivnyi terjedelmes műnek bérmentes szétküldéssel: fűzve 3 frt; eredeti, Zichy rajzaival díszített szép vaszonkötésben, tokkal 4 frt; velin carton papírral, eredeti atlaszkötésű salompéldány ára 10 frt. Az előfizetéseket legegyszerűbben postautalvánnyal november hó 15-ig Arad sz. kir. város pénztárához, vagy a szerkesztőhez azonnal inkább be kell küldeni, mert főlös példányokat a költségesebb mód nem nyomtat. A mű november 20-ka körül jelen meg.

TANÜGY.

Tanítói tanácsokmány. A Szt.

Lőrincz egyházközségi r. kath. tanítók f. hó 23-án Szt. Királyon tanácskozányt tartottak, melynek rövid lefolyása ez: S ch i v e r N a u d o r e s p e r e s, mint elnök közel 11 órakor a tanácskozányt megnyitván, olvastattat a mult évi tanácskozány jegyzőkönyve, ezután pedig a mult évben beérkezett írásbeli dolgozatok bírálatát s az ezen érve kihozott tetteket tartalmazó püspöki körlevél. A bírálat olvasása közben Somsich Sándor, ózdi tanított üdvözölték tagtársai azon alkalomból, hogy mult évi dolgozatait az egyházmegyei tanfőllügyelő egy arannyal jutalmazta. A jelen évi tettek fölvizsgálása után Somsich S. szólalt föl. Az írásbeli dolgozatok czéja — úgymond — az önképzés, s e czél teljesen elcsúsz az oly tettelekre, mint minő ezáltal is a neveléstanunk nevezett tétel, mely röviden így hangzik: „Mily hatáskör és jogok illetik meg az egyházm. tanfőllügyelőt az erre vonatkozó püspöki rendszabályzat értelmében, s ezzel szemben minő befolyás engedhető a kir. tanfőllügyelőnek a kath. iskolában?” — E tétel mellett hogy éppen nem „neveléstan” s hogy semmi gyakorlati oldala nincs, — még szabad gondolkodásában felszólítja a dolgozó tanított; az ilyen tetteleknél tudja be szóló azon körülményt, hogy — mint a p. körlevél rosszsa lólág megjelözi — oly kevés dolgozat érkezik be; a ki a jelzett kérdésre pontosan megakart felelni, annak nem volt szabad saját gondolatait közölni, hanem szóról-szóra idézni az illető rendszabályzat — mert határozottan megvan mondva: ennek értelmében — odaillő paragrafusait, mint azt tette szóló is, ki épp ezért ezt nem dolgozta meg, de egyszerű másolásnak tekintvén — nem tartja érdemesnek a beküldésre. Ezek előre bocsátásával inditványozza, hogy a testület kérje meg — irásban — az egyházm. tanfőllügyelőt, hogy a jövőben gyakorlati irányu s a szó teljes értelmében „neveléstan” kérdéseket tölzön ki dolgozatra. Az inditványt egyhangulag elfogadtattak. Ezután szóba hozattak az iskolai — jelenen pedig az olvasókönyvek. E tárgyban ismét Somsich emelt szót: elítél minden oly olvasókönyvet, mely magában foglalja a realiaikat, szeriute nem volna szabad annak egyebet, mint szívet, lelket nemésítő, tanulságos elbeszéléseket, költeményeket tartalmaznia, mert — úgy mond — az olvasókönyvnek, czimének megfelelőleg — olvasásra, nem pedig realiaikra tanítás s czéjára; az olvasásra kijelölt leckeokra nem arra való, hogy azon természetten stb. tanitassék, hanem hogy a gyermek megtanuljon szép-n, kelő hangfejtéssel, értelmesen olvasni; tevédek, kik azt

hiszik, hogy a realiaikat olvasókönyvből tanítva, egy csapással két legyet ütnek egyon, — csak két légyhez ütnek, s mindkettő emenkül, mert pl. földrajzi olvasmányul a gyermek figyelme megoszlik az olvasás s az esetleg föltételező álló térkép — vagy földgömb között, s így sem egyik sem másikból nincs pozitív eredmény. A realiaikat tárgyaló olvasókönyvet olyan talhoz hasonlíthatja, melyben öt hat féle étel egyszerre föltaláltatik, ami így összekeverve nem képezhet élvezhető eledelt, míg külön-külön föltalálva, annak rendje, módja szeriat — igen ily értelemben nyilvánították Szilly János kisasszonyfaj tanított is, a tagok helyeslése között. — Olvasattott még a kath. tanított segély alapjának vagyoni mérlege, mely az 1889. év végén 70 ezer s néhány száz frt. tiszta jövedelmet tüntet ki.

CSARNOK.

Memento mori.

— Rajz, írta: Karay Anna. —

I.

Memento mori . . . Emlékezz a halálra. Nyisd ki kezeidet és a tenyereden kuszaltan erre arra húzódonalak között a legszembeötöbbségek két szeszélyes alakú, nagy M betűbe futnak össze és e két betű mint a halál bélyege, e két megmáshatatlann, örökkévaló erejű szó két kezdő betűje: memento mori . . .

Mint intó jegyet, ott hordja tenyereden minden ember, a királytól a koldusig, ott van a divathölgy báronyfehér kezén és ott sötétedik a napszámos kérges, piszkos tenyerein; a csecsemő gyöngye kis kezén már láthatók finom árnyalt vonalai, melyek mindig határozottabbak és erősebbek lesznek, mentől idősebb lesz, mentől jobban közeledik a sirhoz.

Memento mori . . . Halandó vagy! Szűllettél, meghalsz! . . . Hiába van vagyond, hiába tenger kincsöd, hiába arczod ragyogó szépsége, szíved magasatos érzelmei, hiába lángezed, — megsemmisülsz, porrá leszel, épügy mint a legnyomorultabb utszéli koldus, ki ebben az egyben tökéletesen egyenlő veled s kitől csakis temetésed pompájában különbözöl.

És különös, a mindennapi élet ezer gondjai, bajai között ez mégis leginkább akkor ötlök eszünkbe, mikor a kalendárium piros betűi a halottak ünnepeit jelentik. Gyarlók vagyunk, annyira gyarlók, hogy önmagunkról is megfeledkezünk.

Meghal anyánk, testvérünk, barátunk, jegyesünk, a temető elragadja tőlünk tiszteletünk, szeretetünk és imádatunk tárgyait és mi mégis úgy teszünk, gondolkodunk és tervezünk, mintha kivételesen örökké élünk.

Pedig azt a két nagy M betűt örömlünkben, bánatunkban, ha dolgozunk, imádkozunk, sirunk vagy kaczagunk, ott hordjuk a kezünkön születésünk perczétől a halalgig, azt a két M betűt, mely világosan figyelmeztet, hogy halandók vagyunk!

Memento mori!

II.

Halottak estéje van.

Zúgnak, búgnak a harangok, a nép tódul a temetőbe, hol már kigyuladtak a sírokon a lágok s a hantokat virágok ezret borítják.

Mily mérhetetlen kincsemet rabolta el a temető, — még sem megyek velök. Letettem már a sírra csendesen hervadó, enyésző koszoru mat s most itthon fűzőm kedves halottainnak azt a nagy hervadatlan koszoru, melyet a nyüzsgő, bameszkodó tömeg közt nem lehet, — melynek minden virága fájdalom és öszszekötő fonala az eltéphetlen, örök szeretet . . .

Zúgnak, búgnak a harangok ott kívül, fejemet a szék tamlányára hajtva, kezeimet összetéve ölemben, bámolok a lámpa lobogó sárga

lángját és elmélkedem, emlékezem, gondolkodom rólok, kik valaha enyémei voltak, kiket szerettem, kik szeretetek s kik most ott alusznak csendesen mélyen a föld alatt . . . És ez emlékezet, e gyengéd, fájó, szerető gondolatok mind egyike imádság . . . Imádság, szentebb, áhítatosabb rózsafüzét, mint azok az üres szívvélmormolt miatyánk és üdvözlet fűzterek, miket sokan mint lelkietlen gépek lemorzsolnak az olvasók gyöngyszemeiről a holtak emlékezetétek.

Zúgnak, búgnak a harangok ott kívül, lelkem elfaradt az imádkozásban, könyvem fölszaradtak és szívem fölszakadtott sebe újra eltomplit csendesen. — Nézem, nézem a lámpa lobogó sárga lángját s lelkem elszáll észrevételül a fényarban uszó temető fölé, ott vagyok a gyertyák szálrke, kavargó füstfelhőjében, mely mint gyászfátyol leug a fény fölött — és nézem, figyelem a tarka képeket, a tolongó, nyüzsgő nagy tömegben.

Átlátások lesznek szemem előtt az emberek mint az üveg, belátók bensejükbe és szívem elsorul.

Mennyi fej itt egymás mellett, mennyi szív itt együtt és a nagy tömeghez aránylag mily csekély azok száma, kiket nem a kíváncsiság, a látványosság, hanem az igaz kegyelet, a fájdalom hozott ide!

Mennyi koszoru egy halomban, mennyi gyertya, mennyi pompás, fényarban uszó sírhalom — és hany van köztük egész évben látogatatlan, mindeuki által feledett, melyet azonban ma a nézők kedvéért pompásan földiszített, nem a kegyelet és emlékezet, hanem az emberi gyarló hiúság.

Zúgnak, búgnak a harangok, a kápolnában hangosan énekli a nép a circumdederunt . . . Közömbösen, kíváncsian hullámk a tömeg, alig halva a szomorú melódiát, pedig hany van köztük, a ki fölött nemsokára megzendül újra . . .

Memento mori!

III.

Halottak napja van.

A piacztér egy koszoru tenger, zsibongva kavargó köztük a vásárlók csoportja.

Két rongyos kis gyermek is ott ögyeleg, félre-félre lökve a sietők könyökétől. A fiu meztitab van, szinehagyott, rongyos kabátja, mely valószínűleg apjától maradt rá, térdén alól fityeg s a bő ujjak könyökén kikandikálnak sovány, szegletes karjai. A leányka már cipőt févilt, melyet azonban, mivel új korában valami férfi viselhetett, madzaggal kötözött jó erősen lábaira, hogy ki ne lépjen belőlük.

Bámeszkodva állnak a nyomor e rongyos szűlőitei a kertészek koszoruhalmazai előtt, kik alig tudják a sok vásárlót kielégíteni — és sóvár pillantásokkal kísérik az eladott szép koszorukat, a kosárban fölhalmozott fehér, piros és sárga minszenti rózsát s arcaikról le lehet olvasni a vágyat utánuk.

A kertész-asszony háttal fordulva hozzájuk, élénken beszél az alkudó vevővel, a kosár virág egy perczre föllgyelet nélkül maradt. — A leányka sápadt arca hirtelen fölpirul, észrevétlenül a kosár mellé löpdzik és kivésze belőle néhány szál viragot, oda rejt szennyes köténykéje alá és oldalba lökve a fiút, gyors léptekkel iramodnak tova.

Mire megfordul a kertészasszony, egy utca-sarkon befordulva már biztonságban vannak a kis tolvajok s a kis leány ragyogó arczczal buzza elő a zsákmanyt.

— Látod Jancsi, mégis lesz a mama sírján virág! . . .

S vajlon melyik drágább kegyelet? eze, vagy azoké, kik drága pénzen egész halom művészi koszoru vásárolnak össze és midőn szétoszlott a bámolók tömege, elveszik a halottól és elteszik a jövő esztendőre — paradának?

Megjött az alkony. Egyenkint lobbanak föl a sírokon a lángok, a nép hullámként a temető felé s a nyúlógó sokaságban elvegyül a két rongyos gyermek is. A kis leány kezében ott diszlik a pár szállt lopott virág, míg a fiú nagy aggodalommal egy négy krajczáróst szorongat a kezében.

Apjuk, a részeges csavargó összekoldult pénzéből bort hozatott, melyből a koresmaros a fiúnak néhány krajczárt visszaadott. Jancsi egész uton, a koresmatól egész hazáig, küzdött magával, míg végre az itlegtől való félelmen is gyözött — a kegyelet.

Mert hisz ő azt a pénzt gyertyára lopta, gyertyara annak a nyomorult asszonynak a hamvai fölé, ki neki édes anyja volt.

Mig kezükben vacsorájukat, egy-egy darabka fekete kenyeret majszolgatnak, nem áll hatják meg, hogy a mézeskalácsos sátra előtt egy pillanatra meg ne álljanak. A sok czifra bab egy nevet le rájuk, — nem mehetnek szegények tovább, — nézik, nézik sóvárogva és a kegyeletet is legyőzi bennök — a gyermek...

Megfelezik szépen a pénzt. Vesznek két vékonyka krajczáros gyertyát, a másik kettőn ket darab babot és boldogan mosolyogva mennek a temető egy félig elsimult gazos sirjához, hol már kereszt sem áll, de ők mégis fölismerik a sok jeltelen halom között.

Beleszúrják a középebe azt a par szál mindszeinti rózsát, a két kis gyertyát meggyújtják mellette kétfélel s letelepedve mellé élvezettel szogatják a bábót.

Ezeknek most minden vágya betelt. Nem gondolnak még a halálra, nem látják az enyészet komor képét a temetőn, nem értik mit jelent e két szót:

Memento mori!

IV.

Halottak napja van.

Lecsüggesztett fölvel áll egy fölkoszoruzott sírnál az özvegy. — Összekulcsolt kezekkel, bánatos arccal néz a hantokra, melyek alá összes kinsé, boldogsága van elásva, melyek alatt férje hamva nyugszik.

Egykor együtt viselték az élet terheit, egy szeretetbe foglaltak létüket, egy öröm, egy remény töltte be sziveiket és egy csillag világítá be mindkettőjük útját...

Most magányosan jött e hantokhoz, elpanaszolni, hogy nincs több öröm, nincs több remény szívében, nincs több csillag az égen és nincs ut, a melyen bizalommal haladjon, csak terhet, az élet nyomasztó terhét érzi, melyet nem könnyít többé a kölcsönös, mély szeretet.

És mig nézi, nézi bánatosan a viaszgyertyák kavargó, szürke füstjét, a lobogó, imbolygó lángokat, lelke a messze mult időkre száll.

Látja a lenn porló drága arcot élettől, ifjuságtól ragyogva, — hallja hangját boldogságról, szerelemről beszélni, — érzi ajkán az első forró csókot, melynek helyén most egy forró könnyeseppet érez...

Nézi a lobogó lángokat, a kavargó szürke füstöt — és lelke elszáll a messze mult időkre, egy kis templom szentélyébe, hol oltár fölött kavargott a gyertyák füstje, hol kezében tartotta a lenn porló kezét örök, szent esküben... Aztán látja őt térdén hintálva kacagó kisdédét, — látja boldogan kitárt karokkal, midőn a kis közös kincs első, ingadozó lépteivel ölébe fut, — látja a sok édes, tarka képet, aztán látja mind a kettőt a viaszgyertyák kavargó sárga lángja mellett — ravatalon fektüdni...

Az a sok boldogság, az a sok kincs mind semmivé lett, mind mind a földé.

Memento mori!

V.

Halottak napja van.

Kinek nincsen halottja? ki ne temette volna el anyját, apját, testvérét, hitvesét vagy gyermekeit? — Mindenkinél van kinsé a földben, kit ma meglátogat, csak egy öreg ember lézeng, botjára támaszkodva, czéltalanul a temetőn, neki nem szomorú nap a mai, nincs kire emlékeznie, nincs kit siratnia, — ő agglegény.

Milyen szerencsés! — Örömben, gondok nélkül élte le az életét, zajos társaság, vig cimborák között, virágról virágra szállva mint a lepke. — Neki nem kellett senkiért küzdenie és faradoznia, neki nem mondták a gyermekek, hogy lyukas a cipő, hogy ruha kellene, nem mondta a feleség, hogy nincs kenyér a háznál. Leszakította minden óra virágát, vidám, elégedett volt, tenyerén hordta a világ — és az a sápadt, redős arc most mégis oly szomorú, szomorubb mint azoké, kik kedveseik siralmánál zokognak s kiket ő — irigyel.

Irigyeli azokat, a kik sírnak, mert azoknak van kit siratniuk. Neki nincsen. — Szűlité távol tőle és oly régen elhaltak, hogy már haláluk évére sem emlékezik, a vig cimborák, a jó barátok, barátok lassankint mind elhagytak, elhagyta az ifjuság, kedv, öröm, elhagyta a világ, beteges törődött öreg ember lett belőle, a kivel senki nem törődik, a ki egyedül áll a nagy világban, mint egy törött hajóroncs a tengeren.

Most, most látja csak, hogy egész gondtalan, vig élete milyen haszontalan volt, — most, most látja csak, hogy mindent bírt, csak a legszentebbet, a legdrágább kinsét nem bírta soha, az igaz szeretet.

Akkor mellőzte, akkor nem érezte hiányát, most érzi — amde későn...

Mert nem az igazán boldogtalan, ki nyomorogva küzd a létért, ki napestig farad övéért, nem az, ki a temetőbe kíséri legkedvesebbjét, nem az a ki szenved, a ki sir, a ki gyászol, — hanem az, a kinek nincsen kiért küzdenie, nincs kit siratnia, nincs kit szeretnie.

Ne nevéssék, ne gúnyoljátok ki azokat az öreg leányokat és agglegényeket, kik élték alkonyán majomszeretettel vesznek körül egy kutyát, macskát, madarat, vagy egy cserép virágot, az emberi szív szeretete teremtett s nekik szegényeknek nincs más, a kit szeressenek.

Lehajtott fölvel, lassu léptekkel hagyja el az öreg ur a temetőt, hogy haza ballagon magányos, rideg otthonába, hol nincs, kivel közölje szomorú benyomásait, nincs kinek elpanaszolja öreg teste fájdalmait. — Paradt testtel, csüggedt lélekkel dől nyugalomra s mig az álom kerül szeméit, elgondolja az éj esendjében, mily szomorú a sors, mely var reá, ha ágyát többé nem hagyhatja el, ha mint érett kalász földig hajol, a halál sárlójára várva.

Itt fog fektüdni mindenkitől elhagyva hetekig, tén hónapokig, nehéz kórágyn — és nem lesz része szerető ápolásban, nem lesz része a hitves és gyermekek aggodó, gyöngéd figyelmében, nem lesz része a fölgyógyulásért küldött imákban, — fizetett szolgán viszi ajkához a gyógyszer, ki nem fölgyógyulásán, hanem azon igyekszik, hogy szenvedése mentől hosszabb legyen, hogy mentől jobban kizsákmányolhassa őt, — fizetett szolgán nézi fasult szívvél haláltusáját, ki, mig lefogja szemeit, azon gondolkodik, mi mindent vihet el az ide tóduló, vagyonán ezivódó rokonság elől.

Elgondolja, hogy nem lesz a ki halalos ágára borulva sirjon, nem lesz a ki igaz bánattal kísérje ki a temetőbe — és nem lesz a ki halottak napján egy koszorút helyezzen, egy gyertyát gyújtson pusztá halman.

Pedig valaha bálványozta, tenyerén hordta a világ.

A sápadt, beteges, redős arczon végigperdül lassan, titkon két forró könnyesepp — és e könyvek a legkeserűbbek minden könyvek között...

Ha újra kezdhető, mily másként élne le az életét — de későn.

... Memento mori ...

VI.

Halottak napja van.

A harangok zúgása megszűnt ott kívül, a nép élénk zivajjal tódul hazafelé, — a látványosságnak vége van.

A sírokon pislogva aludoznak el a gyertyák, sötét lesz és csendes ismét a temető, a gyertyák kavargó füstfelhője, mely mint gyászfátyol borul fölé, elszökik csendesen — és az éu ott vándorló, almodozó lelkem is visszatér porhüvelyébe.

Fejem lecsuszik a szék támlányáról, összekulcsolt kezeim megmozdulnak ölemben, a tarka képek szétfoszolnak mint délibábok s szívem megdobbán újra fájón, kínosan.

Álomba merült újra a fénnyáran uszó temető s én fölbredtem ébren almaimból, fölbredtem, hogy folytassam örömtelen, szomorú lételem, a melynek sötétjében csillag nem világít.

De mégis... Bizonytalan távolban egy kis léderezény, egy kis csillag lobog, a sírlámpa fénye...

... Memento mori ...

VEGYESEK.

Pöstyén — a télre. A pöstyéni fürdő, mint örömmel ertesültünk, immár a téli időnyre is használhatóvá lesz. Régen érzett szükségem van ezzel segítve, mert a köszvény, a csúz, melynek Pöstyén a birneves hazája, nem kóti magát a kalendáriumboz, hanem föllep télen, nyáron. A bérli egyelőre gondoskodott róla, hogy a fürdők kelően fűtve, zárva legyenek, a közlekedés a fürdők s lakások közt a télen át is föntartassék. A téli fürdőzésnek különben megvan az az előnye, hogy fölötté olesó, mert a gyógy- és más mellékdiák elmaradnak, a lakásokat pedig egy adják, a mind kéri. Csak mélynyolni tudjuk e lépését az új bérlinek, melylyel nem csupán sok nehéz betegnek, szenvedőnek vizaszt nyujt, de Pöstyén jó nevét is emeli.

KÖZGAZDASÁG.

A konyhai vetemények szedéséről és teleltetéséről.

A konyhai-vetemények szédése, de különösen az egész téli szükségletre való eltevése, — mely utóbli különös vizgázatot, valamint gyakorlatot igényel — fölötté fontos; ha azonban a műveleti sikerülnek, egyuttal örvendetes foglalkozásu egy a kerteszek, mint kerttulajdonosoknak.

A konyhai-vetemények (a gyümölcsöt figyelmen kívül hagyván) szédése tulaj. onkepen egész éven át tart, minthogy igen sok vetemény nem érett, hanem fejletlen, sőt szenge korában elvezetik. Némelyek egészen használatnak alkalmatlanok, mások fejlődésükhez képest egyik rész a másik után. Érett magvát élvezték az egyiknek, éretlen gyümölcs-burkolatát a másiknak, ennek levél végét vagy lombját, amannak csak leveleit vagy levélszárait, ismét másoknál a gyökereket, gumókat, répa, hagyma stb., egyszerűval a használat különbözőségétől függ egyik vagy másiknak szédése ideje. Mindezen termények érett vagy éretlenség helyes stádiuma, a szép külsője, mindenek fölött előnye bármely konyhavetemény vagy gyümölcsnek. Londonban különösen ez utóbli tulajdonságot igen sokra becslék úgy annyira, hogy egy szép kora üvegorkáért két annyit fizetnek, mint görbère fejlődöttért, miért is az ottani kerteszek üveghengerben növesztik azokat, miattal nemcsak egyenesek, hanem gyengédebbek is lesznek, s tetszetős külsőt nyerne. Egyáltalán minden más nagyobb városban valóóságos fényűzést úznek a szép konyhakerti veteményekkel.

Használatra szánt vetemények, vagy egyes gyökérneműeknél különös elővigyázatokat kell eljárnunk, nehogy a növény maga sérülést szenvedjen, vagy belőle annyi el ne vételessék, hogy ez által a növény akadályoztatnék meg. A levelfosztás legyen az akár konyhai céloknak, akár állatok etetésére szánva, csak legvégső szükség esetén alkalmaztassék, mert a tapasztalat és gondos megfigyelés arra tanított, hogy az mindig csak az illető növény rovására történik, mert az töbebet vesztit tápláló anyagban, mint a mennyit a nyert levelek értéke, különösen ha a fosztási idő előtt történik.

Téli készletre szánt konyha-vetemények szedésére legalkalmasabb idő az ősz. A vetemény tartóssága s ellentállási képessége attól is függ, hogy azok sem korán, sem elkésve, hanem kellő módon s alkalmas helyiségbe jussanak. Azon tényezők, t. i. a nedvesség, meleg, melyek a növények fejlődését oly annyira elősegítik, képesek ezeket szintén oly mérvben zárt gödrökben vagy pinczékben meg is rontani. Főzélékfelők teletetésére mindennek előtt szellős, száraz s fagymentes helyiség szükséges, legyen ez ezen kívül bármily természetű. A legtöbb répa, burgonya s más gumós növényfélék kevésbé érzékenyek, miért is szárazon tartott gödrök vagy vermekbe tétetnek, melyek sürtén földdel, erősebb, fagy esetén még külön alommal is hiútetnek be. Ha a gödrök vagy vermek nagyok volnának, szellőztetéséről is kell gondoskodnunk, miért is keményszerű nyílásokkal látjuk el.

A közönséges káposztaféléket sekély gödrökbe egymás mellé tövig elásva s szalmával befödve is el lehet tenni. Sikeres módja még eltevésének az is, a midőn a káposztaféléket fejekkel lefelé s gyökereivel fölfelé, a közöket (hogy a netaláni rothadás tovább ne terjedhessen) s a káposzta fejét könnyedén földdel s szalmával behintjük. Érzékenyebb azonban a virágkel, a karfiol, broccoli vagy spárgakel, a gyenge karaláb s a halványított zöldségek! ezek a mennyire lehet, télen is világos helyet igényelnek, hogy tovább is fejlődhesse nek, míg ellenben a zellertélék, lombos zeller, metélő zeller, cékla és katáng ugyan szintén jó, de sötét helvet kívánnak. Egy némely zöldségféléknél vagy egyes részeinél a halványításnak az a célja, hogy az illető zöldség gyengébbé, izletesebbé változzék, p. o. egy zárt salátafej belső levelei szintelenek, azaz halványítottak. Eme halványítást legkönnyebben az által eszközölhetjük, hogy azokat egy időre levegőtől és világosságtól elzárjuk, föld alá ássuk, vagy a mi a legezészerűbb, homokkal eltakarjuk, mely fölé még azonkívül szalmát is binthetünk, ez utóbbit lótrágyával is pótolhatjuk. végtül pedig halványíthatjuk az által is, hogy egyszerűen valamely edényvel takarjuk be a halványítandó növényt.

Rendes használatra szánt vetemények teletetése könnyen hozzáférhető helyiségben történik anélkül, hogy azokba meleg, hideg vagy nedvesség hatolhatna be s hogy azokba a hőmérséklet szabályozható legyen. Különös előnyök itt a pinczéknek jut, melynél ha lehet, ablak alkalmaztassék, hogy kedvtől teljék a világosságot szerető zöldségeknél, különben itt is mint bármely más dolognál, a módok megválasztása a gyakorlattól függ, ezért bátran elmondhatjuk, hogy a gyakorlat teszi az ember mesterré, illetve jó gazdává és kertészé.

A pécsi sertéshizlalda hatáskörének. Sertés állomány: 790 drb kövér, 685 drb félkövér, 790 drb sovány, 98 drb sült sertés. Árak: kövér válogatott minőség szerint 43-44¹/₂ kr. kilogrammonként, paronkénti 45 kilogramm élet leszámitással; sültök 30-35 kr. kilogrammonként előfolyban. Kukorica 6 frt 50 kr. m.-m., Árpa 6 frt 50 kr. m.-m. Darálás 50 kr. m.-m.

Gabona-arjegyék

Pécs szab. kir. városában 1890. évi október hó 31-én tartott netivassáról.

Az árak métermázsánként számítottak.

) őszi	—	—	—	—	—	—
) tavaszi	—	—	—	—	—	—
Buzza) új	7	50	7	50	40	
) ó	—	—	—	—	—	—
Közterese) új	6	80	6	70		
) ó	—	—	—	—	—	—
Kukorica) új	6	70	6	70		

Árpa) őszi	—	—	—	—	—	—
) tavaszi	—	—	—	—	—	—
) új	—	—	—	—	—	—
Zab) őszi	—	—	—	—	—	—
) tavaszi	6	70	6	60		
) új	—	—	—	—	—	—
Bükköny) széna	—	—	—	—	—	—
Repeze)	—	—	—	—	—	—
Kukorica) ó	—	—	—	—	—	—
) új	6	20	6	10		
Széna) ó	—	—	—	—	—	—
) új	2	40	2	—		
Szalma)	—	—	—	—	—	—
)	1	90	1	80		

Kínálat: közép (mintegy 400 gabonakoosi volt a piacon.)

NYILT-TÉR.†)

A pécsi kereskedelmi közepiskolában f. é. november hó 3-án

esti tanfolyam

nyittatik oly ifjak részére, kik közepiskolát nem végezvén, az

egy évi önkéntesi jogot

külön vizsgálat letétele által kiváruják elnyerni.

Bővebb értesítés az intézet igazgatójánál (Mária-utca 8. sz.) nyerhető.

Dr. Székely (Wollner) Ede

Eötvös Károly bpesti ügyvédnek hosszabb időig volt segédje

ügyvédi irodát nyitott:

Pécsen, siklósi orságot 13. sz.

Háztartásokra fontos!

Legjobb minőségű felső-vidéki savanyított káposztát és répát

25, 50, 100 és 200 kilós hordókban ajánl, még az olcsó készlet tart. jutányos aron

Visnya Sándor,

Pécsen, Mária-utca 35. sz.

Hirdetmény.

Alólirott czég a n. é. közönség szives tudomására hozza, hogy

Mohácson „Freund és társa“

anyag és csemege árak üzletében ez évben is nyitott

tea és rum raktárt

és hogy ezután a budapesti főraktárba érkező mohácsi és annak környékből megrendelések kivételé kizárólagosan t. Freund és társa árak által eszközöltenek, miért is a n. é. közönség saját érdekében figyelmeztetik, esetleges megrendeléseit továbbítás végett t. Freund és társa urakhoz ezimezni.

Kiváló tisztelettel

Dietrich és Gottschlig

és, és k. udvari szállítók Budapest.

*) Ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget A szerk.

Lapkiadónos: Nagy Ferencz Felelős szerkesztő: Haksch Lajos.

Hirdetések:

MASSAGE!

Több éven át a hírneves dr. Chimani tanár vezetése alatt a Massage végzésével megbizva, ajánljuk magunkat minden a Massage szakba előforduló teendők szabályszerű elvégzésére.

Pendl Antal és neje Pécsent,

dr. Loewy féle palotában.

Teke-, bútor- és épület-asztalos

PÉCSETT,

Árpád-utca 37. szám.

Domján Othmár

készít és raktáron tart

új és átjászott tekeasztalokat.

Elvállalja ezeknek megújítását; ajánlja magát épület munkák elkészítésére, ugyszintén:

ebédlő és hálószoba

berendezések készen kaphatók, a szolid és korszerű izlésnek megfelelőleg.

Megrendelésok gyorsan eszközöltetnek.

LE GRIFFON

a legjobb szivarkapapir

kapható AU ÉS BÖHM kereskedésében Pécsent.

Olcsó tüzelőfa.

Vörös fenyőhasábfa, legjobb tüzelőanyag szén és koksz alányujtasára; továbbá bükkhasábfa. Mindket fa nem ugy ölenként, mint vágva kapható és 250 kg ron felül, házhoz is szállítatik, külön vitéldij fölzámitás nélkül.

Pintér József,

fakereskedő Pécsent.

Uj találmányok

szabadalmaztatnak minden államban

Benedek Lajos és Társai

szabadalmi irodája által Budapest.

Muzeum-körut 10. szám.

A nagym. Ministerium által

a föltalálók bizalmába ajánlva.

Évenként 500-nál több szabadalmat eszközöl ki.

EXPEDITION VON MÖBELN
ohne Emballage

PEGS
KARNTEN
FUNKIRCHEN
KARNTEN

BUTORRÁKTÁR MÖBEL LAGER
und
TISCHLEREI
mit Dampfheizung

ASZTALOSÜZLET
is jözetével berendezett

BUTOROK CSOMAGOLÁS
nélkül szállítása

A téli kertté átalakított
Hattyu-teremben
az újonnan szervezett
daltársulat
Grossman József igazgatása alatt.
Szombaton nov. 1-én közlikvántra
A Molnár és gyermeke
életkép dalokkal.

A műsor új és változatos.
Kezdeté 8 órakor. Szabad bemenet.
Vasár és ünneppon belépti egy 30 kr.
FÖNTARTOTT HELYEK.
Jó hideg ételekről és kávéházi italokról legjobban gondoskodik

Szálasi Alajos,
az „Európa“ kávésa.

Mindenmü vízi betegség
és annak utóbjai ellen egy mint: sárgaság, bél- és hólyag-katarus, lélegzési nehézség, májbaty stb. ellen legjobb gyógyszer a hirneves

Hydropsin
(orvosok által ajánlva)

Grobstein Sée-gyógyszertárában
Gmunden-gyógyfürdőben,
Felső Ausztriában

egy palacknak ára használati utasítással együtt
1 frt, csomagolva 1 frt 20 kr.

SZABADALMAT
új találmányokra
eszközül bármily államban, továbbá elvállalja azok fenntartását, védelmet és értékesítését.

RÉTHY JÁNOS
nemzetközi mérnöki- és szabadalmi irodája
Budapest, Erzsébetkörút 14.
Ugyanott védjegyek belajstromoztatnak.

Eddig fölülmulhatatlan!
Maager Vilmos-fele valódi tisztított
DORSMÁJOLAJ
Maager Vilmostól, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltek mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni.

Egy üveg ára 1 frt és kapható a gyári raktárban Bécsben III. kerület Heumarkt 3., valamint az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszerertárában.

Pécsett kapható: Sipőcz István, Zsiga László, Erreth Janos és az Irgalmasok gyógyszerertárában; Reeh Vilmos, Spitzer fia és Köszli János kereskedésében.

Legkellemesebb
üditő ital
mindenkor
egy egyedül, valamint borral
vagy gyümölcsrel és dvekkel
vegyítve

kapható minden
fűszerkereskedésben
és vendéglőben.
Magyarországi főraktár:
Bauer Lajos és testvére,
Budapest, Arany János-utca 9. sz.
Főraktár Pécsett
Grünhut és Hirschler urak fűszerkereskedésében.

KRONDORFI
SAVANYÚVIZ.

Koszoruk és virágcsokrok mindenféle minőségben.
Disznővénylevek virágzók és zöldek.
Gyümölcsfák erősek és jó fajták.
Diszfák és cserjék szép fajták.
Fenyők és thuják erősek és szépek.
Jutányos árért kaphatók nálam.

Kött Ferencz
mű-kertész.
Pécsett, Széchenyi-tér 12. sz.

DREHER A. kőbányai sör főraktára Pécsett
Bayer Ferencznél.

Kőbányai kivíteli
márcziusi és Király sör
csakis az eredeti
Dreher A.-féle Kőbányai (Budapesti) sör a
legkiválóbbnak elismert!

10 palacknál házhoz szállítva.

Megrendelések **Kacs Kovics Jenő** ur fűszer-üzletében az Irgalmasok áttelében is felvétetnek.

Palack söröimnél a palackok dugóiba „Dreher A. Kőbánya“ van beégetve, mit a dugó kihuzásánál figyelembe venni kérétek.

Pöstyén
az összes iszap és hévfürdők
a télen át
is nyitva maradnak.

Szobák a fürdő szállodában hetenkint 2 frittól feljebb Gyógydíj nem fizetetik. Orvosok gyógykezelenek. Mindenmü felvilágosítást készséggel nyujt

A pöstyéni fürdői főberlet.

Vasúti menetrend.

Budapest-Dombóvári vonal.

Uj-Dombóvár-Pécs-Villány-Eszéki vonal.

Főülről lefelé olvasandó			Alulról felfelé olvasandó			Főülről lefelé olvasandó			Alulról felfelé olvasandó				
szem. vonat I. II. III. oszt.	gyorsvonat I. II. oszt.	szem. vonat I. II. III. oszt.	szem. vonat I. II. III. oszt.	gyorsvonat I. II. oszt.	szem. vonat I. II. III. oszt.	szem. vonat I. II. III. oszt.	gyorsvonat I. II. oszt.	szem. vonat I. II. III. oszt.	szem. vonat I. II. III. oszt.	gyorsvonat I. II. oszt.	szem. vonat I. II. III. oszt.		
10:50	8:00	3:25	ind. Bécs osztrák-m. á. v. pudv. ér.	1:40	7:20	6:05	8:25	2:05	9:10	ind. Budapest m. á. v. ér.	7:55	2:05	6:40
7:00	1:35	8:55	érk. Budapest m. á. v. — ind.	8:40	2:25	10:40	—	—	9:40	„ Fiume — — — — ér.	7:00	—	—
9:05	7:45	12:10	ind. Arad — — — — — ér.	3:50	—	5:27	1:49	5:48	1:59	érk. Uj-Dombóvár — — — — ind.	3:01	10:26	1:50
10:48	5:30	8:30	Kolozsvár — — — — —	—	—	6:02	2:11	5:58	2:56	ind. Uj-Dombóvár — — — — ér.	2:07	10:05	1:29
—	8:27	1:05	Debreczen — — — — —	—	—	3:06	2:32	6:18	3:22	Sásd — — — — —	1:40	9:47	1:10
2:08	8:47	1:09	Nagy-Várad — — — — —	—	—	2:24	2:40	—	3:33	Bakócsa-Felső-Mindszent	1:29	—	1:02
10:48	7:46	—	Kassa — — — — —	—	8:04	6:05	3:00	6:42	4:01	Abaliget — — — — —	1:03	9:26	12:45
8:25	2:05	9:10	ind. Budapest m. á. v. (vend.) ér.	7:55	2:05	6:40	3:14	6:55	4:23	Bükköd — — — — —	12:39	9:10	12:28
8:40	—	9:23	„ Budapest-Ferencváros „	7:43	—	6:29	3:28	7:08	4:42	érk.) Szt.-Lőrincz — — — — (ind.	12:17	8:54	12:11
8:49	2:25	9:32	érk. Budap.-Kelenf. (vend.) ind.	7:33	1:45	6:20	3:33	7:09	4:45	ind.) — — — — — (érk.	12:14	8:53	12:06
8:55	2:26	9:35	ind. Budapest-Kelenföld — ér.	7:29	1:44	6:19	3:53	—	5:08	„ Pellérd (megálló hely) „	11:50	—	11:46
9:04	—	9:44	Budafok megálló —	7:21	—	6:11	4:03	7:35	5:18	érk. Pécs (vend.) — — — — ind.	11:40	8:27	11:36
9:10	—	9:49	Budafok állomás —	7:16	—	6:06	4:20	7:45	5:28	ind. Pécs — — — — — ér.	11:10	8:12	10:55
9:30	—	10:08	Érd — — — — —	6:58	—	5:49	4:30	7:57	5:38	érk. Úszög — — — — — ind.	11:00	8:02	10:45
9:55	—	10:32	Eresi — — — — —	6:34	—	5:26	9:04	9:04	6:44	érk. Villány (vend.) — — — — ind.	9:48	6:50	6:50
10:21	—	10:57	Adony-Szabolcs — —	6:10	—	5:03							
10:35	—	11:10	Szolgaegyháza — —	5:55	—	4:49							
10:51	3:49	11:25	Sárosd — — — — —	5:44	12:26	4:39							
11:16	4:09	11:49	érk. Sárobgárd (vend.) — ind.	5:14	12:00	4:10							
3:54	—	—	érk. Sárobgárd — — — — — ind.	—	—	3:54							
11:24	4:10	11:54	ind. Sárobgárd — — — — — ér.	5:10	11:59	4:00							
12:08	4:35	12:23	Simontornya — — — — —	4:42	11:35	3:31	9:20	7:05	ind. Villány — — — — — ér.	9:19	6:40		
12:29	—	12:43	Pinczehely — — — — —	4:18	—	3:07	9:33	7:17	Magyar-Bóly — — — — —	9:07	6:29		
12:45	—	12:58	Hidegkút-Gyönk — — —	4:03	—	2:52	9:53	7:37	Baranyavár-Monostor	8:46	6:09		
1:02	5:13	1:14	Szakály-Hőgyész — —	3:47	10:55	2:36	10:09	7:54	Laskafalu — — — — —	8:27	5:51		
1:19	5:26	1:31	Kurd-Csibrák — — — —	3:30	10:42	2:19	10:24	8:08	Dárda — — — — —	8:13	5:38		
1:33	—	1:44	Döbrököz — — — — —	3:17	—	2:06	10:40	8:30	érk. Eszék (vend.) — — — — ind.	7:50	5:20		
1:49	5:48	1:59	érk. Uj-Dombóvár (vend.) — ind.	3:01	10:20	1:50							
4:03	7:35	5:18	„ Pécs — — — — — „	11:40	8:27	11:36							
9:04	9:04	6:44	„ Villány — — — — — „	9:48	6:50	6:50							
10:40	10:40	8:30	érk. Eszék — — — — — „	7:50	5:20	5:20							
11:36	—	11:40	ind. Pécs — — — — — — ér.	5:18	—	4:03							
2:16	5:53	2:22	„ Uj-Dombóvár — — — —	2:41	10:15	1:24							
2:21	5:58	2:27	érk. Dombóvár (vend.) — ind.	2:36	10:10	1:19							
6:00	—	8:15	„ Báltaszék — — — — — „	6:50	—	8:47							

J e g y z e t :

Az aláhuzott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időközt jelentik.

Mohács-barcsi vonal.

Barcs-mohácsi vonal.

Kilométer	Állomások	Vegyes vonatok		Tehervonat személyszállítással		Kilométer	Állomások	Vegyes vonatok		
		1	3	11 ^a	13 ⁵ ^a			2	4	6
	Csatlakozások.						Csatlakozások.			
	Broód — — — — — ind.	—	11:53	—	11:54		Bécs — — — — — ind.	6:00	7:40	—
	Eszék — — — — — „	1:47	5:27	—	7:50		Triest — — — — — „	—	8:00	—
	Villány — — — — — ér.	3:47	6:40	—	9:19		Kanizsa — — — — — „	2:25	5:28	—
	—						Budapest — — — — — „	8:25	—	9:10
18:8	Mohács — — — — — ind.	3:15	5:32	9:00	8:06	—	Barcs — — — — — ér.	4:46	7:54	—
23:3	Német-Bóly — — — — — „	3:44	6:10	9:33	8:44	12:8	Darány — — — — — ind.	5:00	8:30	—
34:5	Villány — — — — — ér.	4:05	6:35	9:54	9:09	29:7	Szigetvár — — — — — „	5:31	9:02	—
29:5	Trinitás — — — — — „	4:22	6:50	10:10	9:48	44:3	Szt.-Lőrincz — — — — — „	6:08	9:47	—
54:8	Áta — — — — — „	4:43	7:11	10:33	10:09	57:5	Pellérd megálló — — — — — „	6:50	10:22	4:45
59:8	Úszög — — — — — „	4:54	7:22	10:46	10:20	63:1	Pécs — — — — — ér.	7:14	10:48	5:08
65:4	Pécs — — — — — ind.	5:34	8:02	11:31	11:00	68:1	Úszög — — — — — ind.	7:25	11:02	5:18
78:6	Pellérd megálló — — — — — „	5:44	8:12	11:41	11:10	83:4	Áta — — — — — „	7:45	11:17	5:28
93:2	Szt.-Lőrincz — — — — — „	6:14	8:37	—	11:40	88:4	Trinitás — — — — — „	8:02	11:35	5:43
110:1	Szigetvár — — — — — „	6:26	8:49	—	11:50	98:6	Villány — — — — — ér.	8:33	12:08	6:13
122:9	Darány — — — — — „	7:10	9:17	—	12:17	109:1	Német-Bóly — — — — — ind.	8:44	12:21	6:24
	Barcs — — — — — ér.	7:40	10:09	—	—	122:9	Mohács — — — — — ér.	9:04	12:44	6:44
		8:16	10:40	—	—			9:25	1:00	7:00
		8:40	11:04	—	—			9:55	1:26	7:30
		8:55	11:20	—	—			10:19	1:54	7:58

* A nyári hajómenetrendnél és a hajózár tartama alatt naponta a 11. sz. vonat közlekedik, míg a tavaszi és őszi hajómenetrendnél a 13.5. sz. vonat fog indíttatni. Villány-Úszög (Pécs) vonalon azonban az 5. sz. vonat naponta jár. Hajókésés esetén a 11. sz. vonat 10 óra 20 percig várakozik Mohácscon.

Hajócsatlakozás Mohácscon.

- A 2. sz. vonat az Ujvidék-Zimony-Orsováról Budapestre közlekedő pósthajóhoz.
- A 3. sz. vonat a Budapestről Mohácsra közlekedő személyhajóhoz s az Ujvidék-Zimony-Orsováról Budapestre közlekedő pósthajóhoz.
- A 6. sz. vonat a Budapestről Orsovára menő pósthajóhoz és a Mohácsról Budapestre közlekedő személyhajóhoz.
- A 11. sz. vonat a Budapestről Ujvidék-Zimonyra közlekedő pósthajóhoz.
- A 13.5. sz. vonat a Budapestről Mohácsra tavasszal és ősszel közlekedő személyhajóhoz.